

Telegraful

Organ național-bisericesc

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sfințire de biserică

Pe drumul de cale ferată între Copșa-mică și Sibiu, în dreapta, în apropiere de stațiunea balneară Ocna-Sibiului, se vede la poalele unor coline, un mănunchi de case cu harnici plugari cari, deși numai 60 familii, au ridicat o frumoasă biserică în stil românesc, care astăzi e po-doaba satului *Mândra* și simbolul de jertfelnicie a credincioșilor noștri, statornici în legea străbună.

Până la anul 1870, credincioșii din satul *Mândra* nu aveau biserică. Cuvântul Domnului și sfânta slujbă le ascultau în biserică din matera Loamnăș, la distanță de 2 km. În acest an, au adus din comuna Cacova, o modestă bisericuță de lemn, îmbătrânită și slăbită de povara anilor, cu ferestre mici, înlăuntru cu cerime boltită de scânduri, fără turn, care le-a fost loc de închinare, de mângăere și alinare înainte pentru parohia Cacova, mai în urmă pentru filia *Mândra*.

Noul lăcaș în stil românesc, care a costat 900,000 lei, s'a ridicat din contribuția celor 60 familii, la îndemnul și stăruința fără preget a preotului din Loamnăș, N. Dorca, păstorul sufletesc și pentru *Mândra*, — având încă

parohienii o sarcină de purtat de Lei 300,000 luați ca împrumut. Au însă mulțumirea sufletească, sfântă, că au văzut-o terminată, și vorba episcopului: «Trăim greu, dar nu-mi pare rău de ce am dat și de ce voi mai da, căci de lăsam până ce aveam toți banii, cine știe cât mai trecea»... Tot sub păstoria pâr. Dorca s'a edificat școala confesională din Loamnăș și *Mândra* și s'au cumpărat casele parohiale din Loamnăș.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Nicolae*, la glasul de chemare a credincioșilor, cu multă dragoste a primit să târnosească în persoană noul lăcaș, apreciind după dreptate jertfa și năzuința turmei celei mici.

În presara zilei de Duminecă, 26 Octomvrie c. protopopul E. Cioran, parohul locului N. Dorca și diaconul I. Dinu, au făcut privegherea și Litie în vechea bisericuță, ear a doua zi, ziua marelui mucenic Dimitrie, I. P. S. Sa urmat de P. C. consilieri Dr. A. Gălea și I. Grovu au venit să predea noul lăcaș, destinațiunii sale.

La marginea hotarului, un grup de călăreți din *Mândra*, Loamnăș și Hașag îl așteaptă, unde e bineventat de învățătorul I. Dorca din Hașag. La margi-

nea satului, poporul, elevii școlii din *Mândra* și Loamnăș, societatea Sf. Gheorghe din Loamnăș și Hașag, cu o poartă de triumf cu inscripția «Bine ați venit». Aci învățătorul N. Vinerean spune cuvântul de bineventare. În apropiere de biserică protopopul E. Cioran, preoții: N. Dorca, Isaia Popa, I. Dorca, P. Alisie, G. Neagoș și diaconul I. Dinu, predau Evanghelia și sfânta Cruce, iar după ce s'a îmbrăcat cu sf. ornate se face procesiune, fiind așezat poporul și tinerimea în 2 rânduri. De față erau credincioși din Loamnăș, Hașag, Slimnic și Ocna, intelectuali din jur etc.

S'a început actul sfințirii, după prescrierea obișnuită, cu înjunjurare, sfeștanie, rugăciuni, în urmă sfânta Liturgie cu întreg soborul de preoți, oficiată cu toată solemnitatea. În cursul sf. Liturghii a fost hirotonit întru presbiter prof. dela academia teologică, N. Neaga. Corul academiei teologice sub conducerea prof. C. Popa a dat răspunsurile la sfințire și la sfânta Liturgie, ridicând măreția slujbei. Numărul participanților a fost sporit cu participarea dlui Dr. G. Moga, prefectul județului, Dr. I. Stoichița, medicul primar județan, N. Regman, fost prefect și alții.

La sfârșitul sfinte slujbe, I.

P. S. Sa a ținut timp de peste o jumătate de oră o înălțătoare predică, plină de învățături, îndemnuri ascultată cu deosebită plăcere de toți, intelectuali și popor.

A urmat stropirea cu apă sfințită a poporului și în urmă procesiune în sunetul clopotelor, la locul de unde s'a pornit.

Preotul, învățătorul și conducătorii satului *Mândra* au aranjat o masă comună în curtea școlii, la care a participat și I. P. S. Sa cu toți cei veniți la această sărbătoare și bucurie a sufletului. Dl prefect Moga a tostat pentru M. S. Regele Carol al II-lea, preotul locului N. Dorca a spus următoarele:

«Cu mult dor, credincioșii din *Mândra*, au așteptat momentul sărbătorii zilei de astăzi. Această clipă înălțătoare pentru sufletele credincioșilor este cu atât mai mare, cu cât însuși I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului, a venit să binecuvinteze sfințirea noului lăcaș Dumnezeesc. Bucuria noastră este mărită și prin faptul că dela Marele Arhiepiscop Șaguna, care a trecut pe aici la anul 1860, sânteiți primul Arhiepiscop venit să ne înviorați inimile și să ne luminați sufletele noastre. Cu jertfe mari și multe spese, ne-am zidit acest sfânt lăcaș, ca neclintită să ne fie credința către neam și Dumnezeu. Această credință sfântă, rămasă din moși-strămoși, vom căuta să o ținem caldă în inimile noastre, pentru mărirea lui Dumnezeu și întărirea scumpei noastre patrii».

A mai vorbit notarul I. Greavu din Hașag, pentru poporul din *Mân-*

FOIȘOARA

Clipele din urmă ale unui Arhiepiscop

Despre ultimele momente, din viața de curând răposatului în Domnul, Arhiepiscopul vicar episcopesc *Filaret Musta*, organul eparhial dela Caransebeș aduce următoarele amănunte, publicate de diaconul T. Roșca:

Cu un adevărat eroism călugăresc Pâr. Filaret privea în față moartea, care se apropia. Încă Joi, când l-a cercetat Prea Sfințitul Episcop Iosif, l-a aflat în bună dispoziție, cu toată starea slăbiciunilor în care a ajuns. Era în societatea nepoatei sale, preoteasa Tațiana, soția preotului *Nicolae Ivanescu* din Marga, căreia când s'a depărtat i-a zis să mai vină. S'a interesat mult de afacerile publice și ale eparhiei. Vineri starea sănătății sale s'a înrăutățit, căci morbul înde-

lungat de care suferea, se complicase în aprindere de plumăni. Aflând despre aceasta, Prea Sfințitul Episcop l-a cercetat Sâmbătă, însoțit de părintele protopresbiter Romul G. Ancușa, aflându-l în pat, mai slăbit. Exprimându-și dorința de a se împărtăși cu sfânta taină a cuminecării, la întrebarea Prea Sfințitului: pe care preot îl dorește, a răspuns: «iaca aici e Dlui» (pâr. Ancușa), și a arătat unde este sfânta Cruce, epitrahilul și cartea. În scurt timp după aceasta a urmat mărturisirea și cuminecarea. Adânc impresionat a fost de acest moment. Când pâr. protodiacon profesor, Ioan David, l-a cercetat, seara la 6 ore, l-a primit cu cuvintele: «Astăzi a fost zi mare pentru mine». Marți, la Cuvioasa Paraschiva, la ora 9 dimineața, l-am cercetat, m'am așezat lângă pat, mi-a dat mâna s'o sărut, era foarte caldă, avea temperatură ridicată, glasul slăbise. Îmi șoptește să nu stau

mult, «că e vremea de biserică». Printre altele m'a întrebat: cine a slujit la capelă. l-am spus, că Prea Sfințitul a hirotonit întru presbiter pe părintele profesor Dr. Dimitrie Cioloca. S'a bucurat mult.

La ora 12 îl cercetează Domnul secretar eparhial, Dimitrie Sgăvârdia. Se simțea ceva mai bine, a cerut să fie pus în scăunul, de unde cetea până în ultimele zile. Când a plecat l-a rugat, să-l cerceteze și mâne, dacă mai...

La ora 4 p. m. îl cercetez din nou, era în pat și privea îngândurat. Respirația se schimbuse, era neobișnuită. M'a rugat să-i cetesc gazeta «Vestul», care întâmplător era pe masă. După ce terminam articolul, îmi șoptea «alta». Vocea slăbise mai mult. La sfârșit i-am cetit despre o agitație a comunistilor, la care a făcut semn cu mâna: «nu». A sunat apoi el la îngrijitoare, căreia i-a spus în

șoapte: «beau a..pă de...la Con..sis..tor».

Era ora 5¼ p. m.

Peste câțva timp am plecat. Pâr. a încercat să-mi dea binecuvântarea, dar mâinile nu le mai putea ridica.

A sosit medicul care îl cură, dl Dr. David Jurca.

Prea Sfinția Sa dl Episcop Iosif, adânc îngrijorat de starea Prea Sfințitului Arhiepiscop, cu care a lucrat peste 40 de ani, trimite la câțiva funcționari din gremiul Consiliului eparhial, ca să vegheze la patul celui ce căzuse în agonie. La ora 7⁴⁵ seara sânt toți de față. Arhiepiscopul respira greu, nu mai vedea, nu mai auzia.

Îl priveam cum se stingea mereu.

Deodată corpul face o mică contractare, respirația aproape a încetat, după câteva clipe — la ora 9¼ — corpul rămâne, neînsuflit și rece!

După ce s'a făcut îmbrăcarea, conform prescripțiilor tipiconale, de către: pâr. Ancușa, pâr. David și

dra și participanții la această măreață sărbătoare, ear corul Academiei a delectat pe cei prezenți cu cântări. Amintim că vestitul cântăreț p. Isăia Popa din Ocna-Sibiului a cântat, la sf. Liturgie, o preafrumoasă priceasnă — asemenea la masa comună, unde Societatea Sf. George din Hașag sub conducerea inv. I. Dordea, a executat câte-va cântări de toată frumuseța.

Seara a urmat un concert dat din partea corului Academiei Teologice în școala din Mândra, la care au participat sătenii și cei veniți anume din jur.

Nu putem lăsa neamintiți pe doi donatori ai sf. biserici din Mândra. Măestrul I. Hăra din Sibiu, care a donat un rând de ornate în preț de 13000 Lei și credincioșii N. și G. Vidrighin din Rășinari, cari au donat un candelabru cu 8000 Lei.

Bunul Dumnezeu să primească în Sfântul Său jertfeinic rugăciunile ridicate de I. P. S. Sa — pentru preamărirea lui Dumnezeu, pentru prosperarea și întărirea credincioșilor noștri din Mândra, în cele bune și de folos. *Participant.*

În vederea reducerilor bugetare, ministerul instrucției a hotărât să nu mai funcționeze decât câte un revizor și un subrevizor școlar de fiecare județ.

Tămăleri. Organul oficios *Unirea* al mitropoliei blăjene, coborât la rolul unei foi de partid politic, aduce, în numărul său mai nou, exaltată tămălieri fostului său redactor și director Dr. Alexandru Rusu, ajuns — el mai ales știe cum — din clarisim dela Blaj în fruntea episcopiei cu numele usurpat de «al Maramurășului». Așa ridicat în fruntea eparhiei, căreia *Unirea*, cum spune, în avântul său, îi poartă o «sfântă (!) invidie» pentru alegerea făcută, noul vlădică este proclamat, de urmașii săi odihniți la organul mitropolitan, drept «mare Păstor», înzestrat cu «prisos de bogății spirituale», risipitor de talent și dragoste pentru dreapta (?) credință, ba având chiar și «stăpânirea de sine» și multe alte calități. Așa că noua barcă a bisericii greco-catolice, din pământul istoric al Maramurășului, și-a găsit (?) omul cel mai potrivit între numeroșii aspiranți înălțurați dela scaunul vlădicesc...

subsemnatul, p. Ancușa a cetit, puternic emoționat, rugăciunea de esieră sufletului.

Consternați, în fața morții neplecăm, iar înaintea lui Dumnezeu înălțăm rugăciuni, — toți cari l-am cunoscut pe venerabilul Arhiepiscop Filaret Mustă! *Teodor Roșca*, diacon.

Specimen de Enciclopedie biblică, bisericească și teologică, de Pr. D. Voniga, tip. Frații Csendes, Timișoara. — Este un fascicol de probă din această lucrare enciclopedică, scrisă pentru ceice caută orientări în științele și cunoștințele de acest fel. Specimenul sau extrasul ce ni se trimite, ca fascicol de probă, conține pe 16 pagini interesante articole din domeniul științelor teologice și a vieții bisericești. Ceea ce lipsește acestor articole, este mai ales stilul, necesar unui dicționar enciclopedic, care nu suferă prolixitatea. Redactat conctis, după obiceiul tuturor enciclopediilor străine, viitorul dicționar s'ar putea tipări cu mai puțină cheltuială și poate mai degrabă.

Sedintele Consiliului central bisericesc

Sâmbătă la ora 10 s'a ținut, în localul Sftului Sinod, ședința consiliului bisericesc, sub președinția I. P. S. Sale Patriarhului Miron.

Dintre membrii laici ai Consiliului au luat parte dnii: C. Argetoianu, Petre Gârboviceanu, Arghirescu, C. Toma (Iasi), și Ion Mateiu.

Primul punct al ordinii de zi a fost proiectul regulamentului pentru alegerea membrilor în consiliile eparhiale și parohiale.

Regulamentul proiect, ce conține 280 de articole, s'a votat cu mici modificări.

După aceea I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei a ridicat chestiunea economiilor bugetare, precum și a catedraiei unite ce ar fi să se ridice în capitală.

Consiliul central bisericesc și-a continuat Luni lucrările, sub președinția I. P. S. Patriarh.

S'a discutat și aprobat proiectul pentru administrarea averilor din țară ale bisericilor, și mănăstirilor din străinătate.

Consiliul s'a ocupat de chestiunea fondului general bisericesc, hotărându-se ca fiecare eparhie să contribuie pentru alimentarea acestui fond cu 1 la sută din veniturile ei.

În privința salarizării personalului bisericesc, consiliul central va interveni la guvern, spre a-i atrage atenția atât asupra lipsurilor bisericii ortodoxe, cât și a salarizării, — preoții și cântăreții având cele mai mici salarii în raport cu ceilalți funcționari ai statului.

După război

Puterea combativă și reacțiunea țaranului român față de curente extremiste

II

Reforma agrară — plec tot dela acest factor el fiind și aici proeminent — proiectase a forma aproape două milioane de români proprietari de pământuri cultivabile. (Cauzele pentru cari socializarea a fost mai mult decât necesară sunt întâi cele 11.000 suflete pierdute în 1907 și apoi acelea care le-am indicat într'unul din alineatele precedente). Din numărul celor îndreptățiți a primi pământuri de abia jumătate au devenit proprietari, adică vreun milion. Restul au inundat orașele oferindu-și brațele pe un preț derizoriu, drept răscumpărare a unei munci absolut nepregătite pentru o profesiune specializată. Acești țărani transferați în centre industriale printr'un exod rural mereu crescând, fiind licențați din serviciile ce le ocupau ori de câte ori un semen amenințat de pericolul foamei își preda capacitatea de muncă cu un preț imediat inferior celui din urmă, zic acești țărani au devenit masa de manevră a ideilor extremiste, în speță comuniste. Cu ei și dela ei se aprinde fitilul mișcărilor de stradă și incidentele ce se repetă sistematic în fiecare an.

Dar nu aceștia formează marea masă rurală care completează cifra de 14 milioane. Influența pe care cei din urmă o au asupra celor din urmă este un minimum de contribuție în domeniul acestei probleme.

Țaranul român este încă departe de a fi emancipat politiceste înțelegând prin aceasta o însușire de a da cea mai bună întrebuintare votului universal. Nu este mai puțin adevărat, că legiferarea în acest sens păcătuiește în fiecare articol și paragraf; modul însă cum se practică dreptul de vot,

idea și concluziunile pe care țaranul și le însușește nu sânt creația unei facultăți de discernământ sau unei perspicacități, fie chiar burgheze. Din două crezuri politice, aparținând la două partide diferite, masa rurală va alege întotdeauna pe acela — cu excepții ignorabile — care se înfățișează mai copios în programe, promițător în extremis dar parcă evident impracticabil față de celalalt mai modest în manifeste și sărman în încredințări căftănite cu demagogie.

Natural să fie așa. Un popor care până mai acum 10 ani nu participase la exprimarea convingerilor sale politice, o țară fărâmițată și aruncată sub trei regimuri politice diferite, un popor iobag în țară și sclav peste hotare ce asista la instalarea guvernelor lipsit de vreun drept cu ajutorul căruia voința sa să poată pătrunde până la porțile deregătorilor, această masă, — obicinuită a-i-se da, — se vede concomitent cu realizarea unei dorinți seculare stăpână autocrată pe drepturile politice.

Prin urmare, țaranul român este pe cale de a deveni în domeniul curentelor politice moderate un administrator clar văzător astăzi fiind în stare numai a aprecia ceace i se promite sau i se dă și a neglija valoarea fructelor ce le culege din drepturile sale politice, fructe pe cari le înstrăinează. Când emanciparea în genere va putea pune în formula egalității aceste noțiuni diametral opuse, politica internă a României va diferi în alcătuire și aplicare cu cea de azi.

Mentalitatea radicală, o activitate lipsită de un timbru conservativ, anarhia precum și toate dezideratele inerente curentelor extremiste nu sălăsuiesc în caracterul țaranului român. Pentru că în România ruralul este de trei ori conservator convins și a patra oară conservator născut. Peste acest fapt nu se poate trece cu ușurință, numai atunci când prin efectele gesturilor guvernărilor o depresiune materială și o desorientare generală s'a abătut asupra satelor. Fără îndoielă, că în acest caz prima vatră politică apare luminoasă și o forță închipuită ar cădea lipsită de autoritate în fața torentului. În consecință o afinitate pentru curente extremiste ar avea loc numai când nemulțumirea țărănimii ar amenința să devie eruptivă în urma unei stări sociale și economice insuportabile. O deosebită atențiune trebuie sacrificată când reforme mari schimbă condițiunile de existență la sate și cu deosebire când nemulțumirile țărănești iau calea orașelor, pentru că aceste sincope în funcționarea mentalității oferă escavațiuni, unde nasc și se dezvoltă ideile păgubitoare statului și națiunii. Dacă poporul român de azi ar dispune de o cultură mult mai înaintată, cel puțin atât de avansată cât îl îndreptățește bătrânețea sa istorică, atunci am putea valorifica teza prin care se lasă totul în sarcina inițiativei particulare; cum însă nu ne putem mândri cu o astfel de situațiune, fatal un tutelat politic se impune, care însă este dator a nu exploata docilitatea țaranului român ci a întrebuinta în favoarea națiunii

LEON PROCA.

Revista Teologică. A apărut Nr. 9—10 din 1930. Se cuprind în acest număr: Vasile Negură: Apponyi și biserica românească. Pr. Aurel Stefan: Banca cerească. Prof. Dr. Gh. Ciuhandu: Cărți de afurisie sau de blăstem. Preotul V. Nichifor: Confesionalism politic. I. U. Soricu: Rugăciune. Pr. Il. V. Felea: Mișcarea literară: Un trup și un suflet. Nu plânge. Dr. V. Gheorghiu și Pr. Il. V. Felea: Cronică: Conferința a doua Ostvestică a Teologilor ținută în Bern (Elveția). Asociația clerului «Andrei Șaguna». N. C. Note și informații.

Din legea

asupra producției și desfacerii spiritului și băuturilor spirtoase

Era timpul suprem să se aducă legea care să reglementeze această chestiune în țara noastră.

Legea conține sănătoase și serioase măsuri pentru înfrânarea abuzurilor de tot soiul.

Iată câteva bune măsuri: Consumația băuturilor spirtoase, în debitele unde se vinde pentru consumația pe loc, nu este permisă înainte de 7 ore dimineața și nu poate continua peste ora 9 seara la sate și 12 seara la orașe.

Duminea și în zilele de sărbători legale orce consumație de băuturi înainte de ora 12 din zi este oprită. Vânzarea acestor băuturi nu se poate face decât cu autorizația specială a ministerului de finanțe peste ora 12 noaptea. —

Iată că să cearcă a se stăvilii abuzurile care le comiteau organele locale încredințate cu eliberarea diferitelor autorizațiuni, cari erau în acelaș timp încredințate și cu urmărirea contravențiilor.

Sânt demne de amintit, din această lege, **măsurile contra beției**:

Debitanții nu au dreptul să vândă — sub nici o împrejurare — spre a fi băute pe loc, băuturi spirtoase tinerilor cari au vârsta mai mică de 19 ani, oamenilor beți și celor înscrisi pe lista bețivilor.

Debitantul — crășmarul — în localul căruia s'a găsit un om beat va fi pedepsit. —

Dar măsurile pentru înfrânarea beției merg mai departe și vor părea unora chiar drastice, — căci oricine se va găsi în stare de beție manifestă, pe stradă sau în localuri publice, sau va produce neorândueli, va fi pedepsit cu amendă de 100—500 lei, iar în caz de recidivă, în decursul aceluiaș an, la amendă se va adăuga și închisoare de 24 ore, la a doua recidivă, pe lângă amendă, se va adăuga închisoare pe 3 zile ș. a. m. d. **După a treia condamnare, judecătorul va înscrie numele condamnatului pe o listă a bețivilor care se va afișa la toate primăriile din comunele vecine.** Această listă se afișează în toate debitele din comună, iar cel înscris pe lista bețivilor nu va mai fi primit în nici un debit de consumație pe loc, în oricare comună ar fi, căreia i se va comunica această condamnare.

Dar cel declarat bețiv poate prin recidivă rămânea înscris **pentru totdeauna pe lista bețivilor, în care caz se va șterge din listele electorale.** Această decedere atrage după sine cu timpul și închisoare.

Ear pentru ca oamenii să-și tragă bine seama, legea prevede înființarea în fiecare comună a unui **comitet de temperanță**, care se va constitui în comunele rurale din: primar, preoți și învățătorii comunei, precum și din trei locuitori aleși de consiliul comunal dintre cei știutori de carte și oameni cu bune purtări și cu frica lui Dumnezeu.

În orașe acest comitet va fi constituit dintr'un delegat al consiliului comunal și câte un reprezentant al ministerului de instrucțiune și culte, al muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, precum și un număr de trei locuitori recunoscuți cu bune moravuri.

Aceste comitete vor fi conduse, în toate județele, de un comitet județean.

Legea mai prevede și reducerea numărului cărciumelor din comune, când majoritatea locuitorilor, bărbați și femei, majori dintr'o comună, vor hotărâ prin vot reducerea, care va fi aprobată de ministerul de finanțe.

Vanzarea bauturilor pe datorile este strict interzisă. Asemenea este interzis a se da băntură pe ouă, bucate și alte lucruri sau produse ale economiei casnice și agricole. —

Se pune astfel capăt obiceiului de a trimite copii cu ouă la cărciumă, ca să aducă băntură.

Și în cazul acesta sunt amende pentru cărciumari.

Deschiderea de noi debite în comunele urbane — orașe — nu este permisă decât până la limita maximă de unu de fiecare 800 locuitori, iar la sate la 500 suflete. —

Iată lege bună pentru cetățenii țării noastre, cărora li se îmbie prin aceasta puțința de a se desbăra de obiceiul care strica mintea și cinstea omului și care aduce pe om la sapă de lemn, sau la omor și temniță.

Dr. Eugeniu Munteanu.

„Sărbătoarea Economiei“

Este cunoscută risipa de averi și decăderea morală adusă de război în cea mai mare parte din țările europene.

De mai mulți ani însă se observă în acele țări o puternică mișcare de oprire a popoarelor pe povârnișul periculos pe care alunecau.

Lumea s'a îngrijit, în primul rând, de organizarea, stimularea și dezvoltarea muncii și economiei.

Prin cultivarea acestor virtuți, țările păgubite de război și au putut, în însemnată parte, reface bunurile pierdute.

Economiei mai ales i se dă, dela o vreme încoace, deosebită atențiune. O activitate, necunoscută altădată, se depune pentru a întreține spiritul de economie și pentru a-l cultiva în toate clasele sociale. Din arsenalul de propagandă, în favoarea economiei, face parte de mai mulți ani și «Sărbătoarea Economiei».

Ziua de 31 Octomvrie a fost hotărâtă ca sărbătoare a economiei de către congresul internațional al Caseilor de economie, ținut în Octomvrie 1924 la Milano, în prezența delegaților a peste șapte mii case de economie din toate părțile lumii. Anul acesta, ziua economiei se sărbătorește pentru a șasea oară în majoritatea statelor civilizate. Ea este o zi în care activitatea pentru propagarea spiritului de economie se deștașoară în cel mai înalt grad.

«Institutul Economic Românesc» convins de valoarea nebănuită pe care dezvoltarea spiritului de economie o are pentru lecuirea rănilor adânci, lăsate de război și urmările lui, încearcă să atragă luarea aminte asupra acestei virtuți. În acest scop, ultimul număr al publicației sale, *Buletinul Institutului Economic Românesc*, este închinat în întregime «Economiei».

Buletinul (Nr. 9—10 din 1930) conține articole despre: Sărbătoarea Economiei, de Dr. Gh. Netta, directorul institutului, Locuințele populare, Propaganda pentru economie, și alte studii și informațiuni asupra problemelor economice din țară și străinătate.

Japonia a introdus în școlile sale o materie nouă de învățământ cu aplicări practice: «Lupta contra focului și a cutremurului». Deoarece, țara a avut de suferit numeroase incendii și cutremure, și pentru a păzi în viitor populația în contra acestor catastrofe, se vor preda cursuri speciale cu exerciții pe teren în această direcție. Copiii vor primi lecții de stângerea unui foc pus, ce va izbucni la anumită vreme, la maghernițe și bordee de lemn, ce se vor ridica de înșiși elevii, prin curțile școlilor.

Dela cercurile religioase

— Protopopiatul Sf. Gheorghe, jud. Treiscaune —

Preoțimea noastră a arătat cu prisosință, că singura cale rodnică de-a putea pătrunde în sufletul celor rătăciți și a-i abate din drumul pierzării pe care au pornit, este întărirea credinței și revenirea la vechea alvie a ortodoxismului, care în toate momentele de restrîngere a neamului nostru i-a fost cea mai puternică pavază și mângăere sufletească în luptele sale cu necazurile și oamenii cari l au chinuit.

Propagarea cu zel a învățăturilor sfinte este de cel mai mare folos. Astfel și-a luat ființă organizația preoțimii ortodoxe în cercurile ei religioase.

Muncă laudabilă și cu frumoase rezultate dezvoltă și membrii «Cercului religios Vâlcele» din Treiscaune, al cărui președinte este preotul-inv. Ilie Păștina.

Membrii cercului întruniți, — conform programului de lucru, în parohia maternă Araci (Arpătac) în Duminica din 26 Oct. a. c., în ziua când serbăm și pomenirea M. M. Dimitrie, patronul bisericii din numita parohie, — au înălțat măreția zilei trezind în inimile credincioșilor conștiința vie în învățăturile sfinte, pătrunse de Duhul resemnării creștine, al jertfel și al păcii.

S'a celebrat sf. Liturghie în sobor, răspunsurile fiind date de corul sătenilor instruit și condus de tinărul învățător D. Axente. A predicat pâr. C. Mandaie din Hăghig despre «Datoria creștinului de a-și călăuzi viața după învățăturile Mântuitorului», cu potrivite aplicări.

În ședința publică, conferențiază pâr. Ilie Păștina, preș. cercului. Conferența cu motto «Adame, unde ești?» (Facere 3, 9), a avut darul să țină mințile încordate timp aproape de-o oră.

Pâr. Ioan Bucșa din Arini a cântat duios cu voce sonoră «Cântecul lui Adam», care a impresionat adânc mulțimea.

Inchee pâr. din localitate, Silviu Josan, noul ales al poporului, paroh de care se leagă multă nădejde. *Liu.*

«Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român Astra»

Nr. 3044/1930.

AVIZ

Adunarea generală a «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român Astra» se va ținea în zilele de Joi 13 și Vineri 14 Noemvrie 1930, la Caransebeș sub auspiciu

M. S. REGELUI CAROL II-LEA
președinte de onoare al «Asociațiunii»

Domniile delegaților ai autorităților, ai despărțămintelor «Asociațiunii», ai societăților culturale surori, precum și toți membrii și binevoitorii acestei instituțiuni culturale, cari doresc să participe la această adunare generală și reflectează la locuință și loc la banchet, sânt rugați a se anunța cel mai târziu până la 8 Noemvrie a. c. direct dlui Ioan Penția, director de liceu, Caransebeș.

Dr. O. RUSSU m. p. N. BĂILĂ m. p.
vicepreședinte. secretar.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

INFORMAȚIUNI

Sfințiri de biserici. Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* în 8 Noemvrie c. la sărbătoarea arh. Mihail și Gavril va târnosi noul lăcaș dumnezeesc din Poiana-sărată, (protopopiatul Oituzului), iar Duminică în 9 Noemvrie biserica cea mare din Râșnov (protopopiatul Branului) radical renovată și pictată.

Se lucrează la ministerul de interne pentru modificarea legii administrative. Este vorba să se arate preciz: unde se mărginește activitatea administrativă a directoratelor.

Au sosit la Constanța, cu un vapor francez, treizeci de familii române, care se napoiază din America. Fie bine veniți în mijlocul neamului nostru!

Dat în judecată. Un jidov din Cluj a dat în judecată pe rabinul Akiba Glasner din acel oraș. Rabinul este învinovățit, că a depus jurământ fals.

Pagina pastorală

Predică la Duminica XIX după Rusalii

— Rostită în catedrala din Sibiu —

(Urmare și sfârșit din Nr. 77)

Cele relatate de evanghelist sânt foarte clare, precum vedeți și n'au lipsă de nici un comentariu. Lucrul ce voi să-l scot în evidență e acesta: Ca toate celelalte minuni și fapte ale Mântuitorului, a stărnit și aceasta mirare mare în popor. Și involuntar se întrebau: dar cine este acesta? Din Scripturi știau că Mesia când va veni va face multe semne. Să fie oare acesta Mesia?

Cuvântul despre faptele minunate ale lui Isus a ajuns până la Ioan, întemaițat de Irod. Bucuria Botezătorului era mare la auzul lor, dar era oarecum totuși nelămurit. A trimis deci o solie la Isus, compusă din doi ucenici ai săi, cu întrebarea: «Tu ești cel ce vine, sau pe altul să așteptăm?» Și într'acel ceas, zice evanghelistul, a tămăduit pe mulți de boale și de rani și de dureri rele și a dat vedere multor orbi. În acest moment au sosit trimișii lui Ioan. «Și răspunzând Isus a zis lor: mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și ați auzit: că orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții se scoală, săracilor bine se vestește. Și fericit este cel ce nu se va zminti întru mine. După această asigurare Ioan putea să moară liniștit. Era convins acum, că cel cărui-i pregătise drumul, este Mesia», (Luca 7, 11—23).

În altă împrejurare, după ce iarăși făcuse mai multe minuni, Mântuitorul împrejmuit de apostolii săi însufleții, îi întrebă el de data aceasta: Cine mă zic oamenii a fi, eu fiul omului? — Apostolii răspund: unii zic că ești Ioan Botezătorul, alții că ești Ilie sau Ieremia; — la acest răspuns nelămurit Isus li se adresează direct: Dar voi cine mă credeți a fi? Atunci Petru, ca cel mai bătrân între apostoli și oarecum purtătorul de cuvânt al lor, îi răspunde hotărât: «Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu!»

(Mat. 16, 13—16). Isus nu a respins acest răspuns, dimpotrivă l-a confirmat fericind pe Petru și spunându-i că Duhul Sfânt i-a dat să vorbească astfel.

Eată deci cine era bărbatul galilean: era Mântuitorul; era lumină din Tatăl cel ce da orbilor vedere, era Fiul lui Dumnezeu cel care-a venit să ridice durerile lumii, era isvorul vieții cel ce da morților viață.

După ce s'au petrecut toate acestea acum două mii de ani, fraților, mai mult la două mii fără seamă se mai adaugă marea dovadă a trăiniciei de atunci și până acum a bisericii lui Hristos, probându-se și în acest chip divinitatea fondatorului ei: — eată eu cu voi sânt până la sfârșitul veacurilor, — sânt cuvintele de garanție ale lui Isus. — Se pare că în zilele noastre mai mult ca ori când se formulează atâtea vederi deosebite asupra lui Hristos. Nu mai îndrăznește nimenea bine'nțeles să deosească, îl admiră mai curând pentru un motiv sau pentru altul. Societății și comuniștii îl citează ca un precursor, pentru că prin muștrările sale a demascat orce nedreptăți și ipocrizii. — Pentru un considerabil număr de filozofi și istorici, Hristos este un geniu religios, un moralist fără pereche, cel mai mare poate dintre fiii oamenilor, dar în urma urmelor tot om, om al timpului său, ale cărui idei pot suferi deci anumite schimbări.

Dacă Luther și Calvin au crezut din tot sufletul lor în divinitatea lui Hristos, urmașii lor de astăzi nu prea sânt înțeleși asupra acestui lucru. În fiecare țară atâtea secte, atâtea școli diferite se amestecă și discută. După două mii de ani, lumea eată este din nou desorientată. Și epocii noastre deci i se potrivește numele de confuziune: Babel.

De această confuziune vrednică de plâns cei sceptici și indiferenți triumfează. Credincioșii însă sânt uimiți de această stare și chiar tulburați! *Credința în Isus Hristos să nu fie decât o iluziune?* Dumnezeu să fie lăsat oare sufletele noastre în întuneric fără să răspundă de loc chemărilor lor înfricoșate? Fără să le descopere în mod vădit prin El însuși, ceace este, ceace veste și cum să se întoarcă la El? O! nu fraților! Precum v'am arătat, Dumnezeu a vorbit umanității prin Fiul Său! A vorbit destul de clar, și prin biserica Sa continuă să vorbească.

Dacă Mântuitorul astăzi ar pune din nou întrebarea: «cine mă credeți a fi?» Biserica ortodoxă ar răspunde cu vorbele apostolului de odinioară, lăsându-le întregul lor înțeles și plină de acelaș elan de credință și de dragoste: «Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu». Și dacă v'aș întreba pe unii fiesțecarele: «Ce credeți despre Hristos, cine este el?» Cred că lăsându-vă pătrunși de duhul Sfânt ați răspunde cu biserica: «Fiul lui Dumnezeu celui viu». Numai în această credință, este Isus Hristos o realitate pentru noi. Numai cu această convingere putem trăi în El; numai astfel ne adăpăm de apa cea vie, numai așa li auzim chemarea!

«Tinărul, ție zic scoală-te», această chemare din evanghelia de astăzi să fie îndemn și pentru noi; Hristos ne chiamă, să recunoaștem în El pe dătătorul vieții noastre și să-l urmăm. — Așa să fie!

Pr. Gheorghe Secaș

Că de s'a și răstignit dintru neputință, dar este viu din puterea lui Dumnezeu. Pentru că și noi sântem neputincioși întru el, ci vom fi vii împreună cu dănsul din puterea lui Dumnezeu spre noi. (2 Cor. 13, 4).

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—.
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Nr. 9754/1930 Ep. (87) 1—2
Lemne de stejar de vânzare

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de vânzare în pădurea «Tufari» dela Cisnădie un număr de 813 arbori esență stejar, reprezentând un volum de circa 507 m. c. lemn de construcție și 396 m. steri lemn de foc.

Cei ce doresc a cumpăra aceste lemne vor înainta până la 20 Noiembrie a. c., oferte însoțite de o garanție de Lei 20.000.— Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condițiunile de vânzare și exploatare.

Oferenții vor avea să declare în oferte lor, că cunosc condițiunile de vânzare și se vor supune lor.

Sibiu, 28 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur și V. Voiculescu
Prețul Lei 100.—, plus spese poștale Lei 15.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școlile primare:

NICOLAE CRÎȘMARIU
Istorie biblice ed. IX Lei 20
Istorie bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitropolit Dr. **VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comande se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profetii mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl **NICOLAE NEAGA**, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de
Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andre Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi citească această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400.—

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini
Prețul 40 lei, plus spese poștale 10 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericii ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavski
și acum din nou editate și completate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650.—, plus spese poștale Lei 30.—

A apărut

în a doua ediție revăzută și completată

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școlilor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andre Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de inot și lecții de inot

Pentru bărbați:

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 8—10 ore a. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m.
Duminică: dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 10—12 ore a. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m.
Vineri: închis
Sâmbătă: închis
Duminică: dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni: închis
Marți: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara pr. ur.
Miercuri: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: dela 1 1/2—7, ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminică: dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aer cald

Luni: închis
Marți: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara prețuri urcate
Miercuri: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: închis
Vineri: închis
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela 1 1/2—5 p. m., dela 5—7 1/2 ore seara prețuri reduse
Duminică: dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Miercuri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Joi: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Duminică: dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur și de aer cald

Luni: închis
Marți: închis
Miercuri: închis
Joi: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara prețuri urcate
Vineri: dela 1 1/2—5 ore p. m. dela 5—7 1/2 ore seara prețuri reduse
Sâmbătă: închis
Duminică: închis

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Miercuri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Duminică: dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINĂ

Luni: închis
Marți: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Miercuri: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara

Vineri: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminică: dela 7—12 ore a. m.

În zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminică.